

KEN FOLLETT

IARNA LUMII

**AL DOILEA VOLUM
DIN TRILOGIA SECOLULUI**

Traducere din limba engleză
BOGDAN OLTEANU

ALȚII

Hermann Braun, cel mai bun prieten al lui Erik
Sergentul Schwab, grădinar
Wilhelm Frunze, om de știință

Rușii

FAMILIA PESHKOV

Grigori Peshkoy
Katerina, soția lui
Vladimir, numit întotdeauna Volodea, fiul lor
Anya, fiica lor

ALȚII

Zoya Vorotsyntsev, fizician
Ilya Dvorkin, ofițer în poliția secretă
Colonelul Lemitov, șeful lui Volodea
Colonelul Bobrov, ofițer al Armatei Roșii trimis în Spania

PERSONAJE ISTORICE REALE

Lavrentiy Beria, șeful poliției secrete
Viaceslav Molotov, ministrul de externe

Spaniolii

Teresa, profesoară de alfabetizare

Galezii

FAMILIA WILLIAMS

David Williams, zis Dai, „Bunicul“
Cara Williams, „Bunica“
Billy Williams, deputat în Camera Comunelor din partea circumscriptiei Aberowen
Mildred, soția lui Billy
Dave, fiul cel mare al lui Billy
Keir, fiul cel mic al lui Billy

FAMILIA GRIFFITHS

Tommy Griffiths, agentul politic al lui Billy Williams
Lenny Griffiths, fiul lui Tommy

PRIMA PARTE

CELĂLALT OBRAZ

Capitolul unu

1933

Carla își dădu seama că părinții ei erau pe punctul de a se lua la ceartă. Din clipa în care intră în bucătărie, simți atmosfera ostilă, precum vântul ce-ți pătrundează până în oase înainte de o vijelie de februarie pe străzile Berlinului. Fu cât pe ce să se întoarcă și să iasă din încăpere.

Nu le stătea în obicei să se certe. În cea mai mare parte a timpului, erau foarte afectuoși – poate chiar prea mult. Carla se crispa de fiecare dată când îi vedea sărutându-se de față cu alte persoane. Prietenelor ei li se părea ceva ciudat; nu și părinților săi.

Îi zisea asta și mamei sale odată. Mama râsese, mulțumită, și răspunse:

– A doua zi după ce ne-am căsătorit, eu și tatăl tău am fost despărțiti de Marele Război.

Ea se născuse în Anglia, deși acum nu îi-a mai fi dat seama.

– Eu am rămas în Londra, iar el s-a întors în Germania și s-a înrolat.

Carla auzise povestea aceasta de multe ori, dar mama sa nu se sătura niciodată să o repete.

– Am crezut că războiul se va termina în trei luni, dar nu l-am mai văzut din nou decât peste cinci ani. și, în tot acel timp, mi-am dorit nespus să îl pot atinge. Acum nu mă mai satur.

Tata nu era nici el mai breaz.

– Mama ta este cea mai deșteaptă femeie pe care am cunoscut-o vreodată, îi spuse în bucătărie, cu câteva zile în urmă. De aceea m-am și căsătorit cu ea. N-a avut nimic de-a face cu...

Lăsase propoziția neterminată, chicotind conspirativ împreună cu Mama, ca și cum Carla nu ar fi știut nimic despre sex la cei unsprezece ani ai ei. Era atât de stânjenitor...

Însă, din când în când, se mai și ciondăneau. Carla știa să recunoască semnele – urma o nouă ceartă.

Stăteau față în față la masa din bucătărie. Tata era îmbrăcat sobru, într-un costum închis la culoare, cu cămașă albă și apretată și cu cravată neagră de satin. Era spilcuit, ca întotdeauna, deși începuse să i se rărească părul și vesta se umflă ușor sub lanțul de aur al ceasului. Avea față încremenită într-o expresie falsă de calm. Carla știa foarte bine expresia aceea. El o afișa atunci când cineva din familie îl înfuria cu ceva.

Ținea în mâini un exemplar al revistei săptămânale la care lucra Mama, *Democratul*. Ea avea acolo o rubrică de bârfe politice și diplomatice, unde scria sub numele de Lady Maud. Tata începu să citească cu voce tare:

– „Noul nostru cancelar, Herr Adolf Hitler, și-a făcut debutul în societatea diplomatică la recepția organizată de președintele Hindenburg.“

Carla știa că președintele era șeful statului. El era ales prin vot, dar nu se amesteca în jocurile mărunte ale politicii cotidiene, acționând mai degrabă ca un arbitru. Cancelarul era premierul. Deși Hitler fusese desemnat cancelar, partidul său nazist nu deținea majoritatea în Reichstag – parlamentul german –, așa că, pe moment, celelalte partide puteau înfrâna excesele naziștilor.

Tata vorbi cu dezgust, de parcă ar fi fost silit să menționeze ceva respingător, precum deșeurile menajere:

– „El nu a părut să se simtă în apele sale în ținuta oficială.“

Mama Carlei sorbi din cafea și se uită pe fereastră, ca și cum ar fi interesat-o oamenii care se grăbeau să ajungă la serviciu, cu fulare la gât și cu mănuși în mâini. Și ea pretindea că ar fi calmă, dar Carla știa că nu făcea decât să aștepte momentul prielnic.

Menajera Ada stătea la masa de tocat, cu șorțul pe ea, tăind brânză. Îi puse Tatei o farfurie în față, dar acesta o ignoră.

– „Herr Hitler a fost cât se poate de fermecat de Elisabeth Cerruti, rafinata soție a ambasadorului italian, care a purtat o rochie de seară din catifea roz și o blană de zibelină.“

Mama scria mereu despre felul în care erau îmbrăcați oamenii. Spunea că asta îi ajută pe cititori să și-i imagineze. Avea și ea haine elegante, dar erau vremuri grele și nu își mai cumpărase ceva nou de ani buni. În această dimineață purta o rochie bleumarin din cașmir, de-o seamă cu Carla probabil, care o făcea să arate suplă și elegantă.

– „Signora Cerruti, evreică, este o fascistă înfocată, așa că au vorbit minute în sir. Oare l-o fi implorat pe Hitler să înceteze campania de ură împotriva evreilor?“

Tata trânti revista de masă.

„Și uite așa începe“, se gândi Carla.

– Îți dai seama că naziștii se vor înfuria, rosti el.

– Așa și sper, replică Mama cu răceală. În ziua în care vor fi mulțumiți de articolele mele, o să mă las de scris.

– Devin periculoși dacă îi întărăți.

Ochii Mamei scânteiară cu mânie.

– Să nu îndrăznești să-mi vorbești de sus, Walter. Știu că sunt periculoși – de aceea sunt împotriva lor.

– Pur și simplu nu văd ce rost are să îi înfuri.

– Și tu îi ataci în Reichstag.

Tata era parlamentar din partea Partidului Social Democrat.

– Eu particip la debateri cu argumente.

„Da, tipic“, se gândi Carla. Tata avea o fire rațională, precaută, și respect față de lege. Mama avea stil și umor. El își atingea scopurile printr-o perseverență discretă; ea o făcea prin farmec și îndrăzneală. Nu aveau să cadă de acord nici în ruptul capului.

Tata adăugă:

– Eu nu-i scot din minți pe naziști.

– Poate că nu-i scoți fiindcă nu îi deranjezi prea tare.

Pe Tata îl enervau remarcile ei usturătoare. Ridică tonul:

– Și crezi că tu îi deranjezi cu glumele tale?

– Eu îi iau peste picior.

– Preferi să faci asta în loc să folosești argumente?

– Cred că este nevoie de ambele.

Tata se enervă și mai tare.

– Dar, Maud, nu vezi că te expui riscurilor și îți expui și familia?

– Dimpotrivă: adevăratul pericol este să nu-i iezi peste picior pe naziști.

Ce viață ar duce copiii noștri dacă Germania ar deveni un stat fascist?

Genul acesta de discuție o neliniștea pe Carla. Nu putea suporta gândul că familia ei este în pericol. Viața trebuia să continue ca și până atunci. Își dorea să poată sta în acea bucătărie nemurărate dimineați, cu părinții ei față în față la masa de pin, cu Ada la masa de tocat și cu fratele

ei, Erik, tropăind la etaj, întârziind din nou la micul dejun. De ce trebuia să se schimbe ceva?

Așultase discuții politice la fiecare mic dejun, de când se știa, și credea că înțelege ce faceau părinții ei și cum plănuiau ei să facă din Germania un loc mai bun pentru toată lumea. Dar, în ultima vreme, ei începuseră să vorbească în alți termeni. Păreau să credă că îi păștea un pericol cumplit, iar Carla nu-și putea închipui care era acesta.

Tata zise:

– Dumnezeu știe că fac tot posibilul ca să-i țin în frâu pe Hitler și șleahta lui!

– Și eu fac la fel. Însă, când o faci tu, ai impresia că urmezi o cale cumpătată. Chipul Mamei se înăspri de obidă când adăugă: Iar când o fac eu, sunt acuzată că îmi pun familia în pericol.

– Din motive intemeiate, replică Tata.

Cearta abia acum se încingea, însă în clipa aceea coborî Erik, tropăind pe scări ca un cal și intrând împleticindu-se în bucătărie, cu geanta de școală atârnată pe umăr. Avea 13 ani – fiind cu doi ani mai mare decât Carla – și deasupra buzei de sus începuseră să-i răsară fire negre și dizgrațioase de păr. Când erau mici, Carla și Erik se jucau mereu împreună; însă acele vremuri erau acum apuse, căci – de când se înălțase – el începuse să o trateze de parcă ar fi fost proastă și copilăroasă. De fapt, ea era mai isteață decât el, știind multe lucruri pe care el nici nu le pricepea, cum ar fi perioada menstruală lunară a femeilor.

– Cum se numește ultima melodie pe care ai cântat-o? i se adresă el Mamei.

Pianul îi trezea adeseori dimineața. Era un model Steinway – moștenit, odată cu casa, de la părinții Tatei. Mama cânta la el dimineața, întrucât în timpul zilei era prea ocupată, iar seara prea obosită. În dimineața aceea interpretase o sonată de Mozart și apoi o piesă de jazz.

– Se numește *Tiger Rag*, îi zise ea lui Erik. Vrei niște brânză?

– Jazzul este decadent, spuse Erik.

– Nu fi tont!

Ada îi dădu lui Erik o farfurie cu brânză și cu un cărnat tăiat felii, iar el începu să înfulece. Manierele lui i se păreau execrabile Carlei.

Tata arboră o expresie severă.

– Cine ți-a mai zis și tâmpenia asta, Erik?

– Hermann Braun zice că jazzul nu înseamnă muzică, ci doar niște negrotei care fac gălăgie.

Hermann era cel mai bun prieten al lui Erik; tatăl lui era membru al Partidului Nazist.

– Hermann ar trebui să încerce mai întâi să interpreteze el o piesă.

Tata se uită la Mama și chipul i se îmblânzi. Ea îi zâmbi. El continuă:

– Mama ta a încercat să mă învețe să cânt ragtime, cu mulți ani în urmă, dar nu am reușit să prind ritmul.

Mama râse.

– A fost ca și cum ai fi încercat să înveți o girafă să meargă pe patine cu rotile.

Cearta se încheiașe, observă Carla cu ușurare. Începu să se simtă mai bine. Luă niște pâine neagră și o înmuie în lapte.

Însă acum Erik era pus pe harță.

– Negrii sunt o rasă inferioară, rosti el sfidător.

– Mă îndoiesc, replică Tata cu răbdare. Dacă un negru ar fi crescut într-o casă cumsecade, plină cu cărți și tablouri, și ar fi trimis la o școală costisoare, cu profesori buni, s-ar putea să devină mai intelligent decât tine.

– Este ridicol! protestă Erik.

Mama interveni:

– Nu-ți face tatăl ridicol, nătăflește!

Vorbea pe un ton bland: își consumase toată mânia în disputa cu Tata. Acum părea doar dezamăgită și istovită.

– Nu știți ce spuneți, nici tu, nici Hermann Braun.

Erik ripostă:

– Dar rasa ariană trebuie să fie superioară! Noi stăpâним lumea!

– Prietenii tăi naziști nu știu deloc istorie, spuse Tata. Vechii egipteni au construit piramidele pe vremea când germanii încă trăiau în peșteri. Arabii au stăpânit lumea în Evul Mediu; musulmanii făceau algebră în timp ce prinții germani nu știau nici măcar să-și scrie numele. Nu are nimic de-a face cu rasa.

Carla se încruntă și zise:

– Atunci, cu ce are de-a face?

Tata o privi cu drag.

– Este o întrebare foarte bună, iar faptul că ai pus-o arată ce fată deșteaptă ești.

Ea se lumină la față de placere la auzul laudei lui.

– Civilizațiile se înălță și se prăbușesc – chinezii, aztecii, romanii –, dar nimeni nu știe cu adevărat care-i motivul.

– Haide, mâncăți și îmbrăcați-vă, interveni Mama. Se face târziu.

Tata își scoase ceasul din buzunarul vestei și ridică din sprâncene.

- Nu-i târziu.

- Trebuie să o duc pe Carla acasă la familia Franck, ii explică Mama. Școala fetelor este închisă azi – trebuie reparată soba sau ceva de genul acesta – și Carla o să stea azi cu Frieda.

Frieda Franck era cea mai bună prietenă a Carlei. Si mamele lor erau bune prietene. De fapt, în tinerețea lor, mama Friedei, Monika, fusese îndrăgostită de Tata – un fapt amuzant pe care i-l dezvăluise bunica Friedei într-o bună zi, după ce băuse prea mult sekt.

Tata zise:

- De ce nu poate să aibă grija Ada de Carla?
- Ada are programare la doctor.
- Aa...

Carla se aștepta ca Tata să întrebe ce pățise Ada, dar el dădu din cap de parcă ar fi știut deja. Carla ar fi vrut să întrebe chiar ea, dar ceva ii spunea că era mai bine să nu o facă. Își propuse să o întrebe pe Mama mai târziu. Apoi, uită imediat de asta.

Tata plecă primul, după ce îmbrăcă un palton negru și lung. Apoi, Erik își puse basca pe cap – aplecând-o cât putu de mult pe ceafă, cum era moda printre prietenii săi – și ieși pe ușă în urma Tatei.

Carla și Mama o ajutăram pe Ada să facă curat pe masă. Carla o iubea pe Ada aproape la fel de mult ca pe mama ei. Când Carla era mică, Ada avusese mereu grija de ea, până când crescuse suficient de mare ca să meargă la școală, căci Mama muncise întotdeauna. Ada nu se căsătorise încă. Avea 29 de ani și o înfățișare destul de banală, dar avea un zâmbet bun și frumos. Cu o vară în urmă avusese o aventură cu un polițist, Paul Huber, dar aceasta nu durase prea mult.

Carla și mama ei se opriră în fața oglinziei de pe hol și își puseră pălăriile. Mama nu se grăbea. Își alese o pălărie bleumarin de fetru, rotundă și cu boruri înguste, modelul purtat de toate femeile; însă ea și-o înclina într-un fel anume, ceea ce o făcea să arate mai șic. În timp ce Carla își punea fesul de lână tricotat, se întrebă dacă va avea vreodată gustul mamei sale pentru vestimentație. Mama arăta ca o zeiță a războiului, cu gâtul ei lung, cu bărbia și pomeții sculptați parcă în marmură albă; era frumoasă, într-adevăr, dar nu arătoasă. Carla avea și ea părul negru și ochii verzi, dar semăna mai mult cu o păpușă umflată decât cu o statuie. Carla o auzise odată pe bunica ei

spunându-i Mamei: „Rătușca ta urâtă o să crească și o să se transforme într-o lebădă, o să vezi“. Carla încă mai aștepta să se întâpte asta.

După ce se aranjă și Mama, ieșiră pe ușă. Casa lor se afla într-un sir de case înalte și elegante din cartierul Mitte, centrul vechi al orașului, concepute pentru miniștrii de rang înalt și ofițerii de armată, precum bunicul Carlei, care lucrasera în clădirile guvernamentale din apropiere.

Carla și mama ei luară tramvaiul pe Unter den Linden, apoi trenul, de pe Friedrich Strasse până la grădina zoologică. Familia Franck locuia în suburbia Schöneberg, aflată în sud-vest.

Carla spera să îl vadă pe fratele Friedei, Werner, care avea 14 ani. Îi plăcea de el. Uneori, Carla și Frieda își imaginau că se căsătoriseră fiecare cu fratele celeilalte, că erau vecine, iar copiii lor erau prieteni la cataramă. Pentru Frieda era doar un joc, însă – în sinea ei – Carla se gândeau serios la asta. Werner era chipeș și matur, nefiind deloc caraghios precum Erik. În casa păpușilor din dormitorul Carlei, mama și tatăl care dormeau în patul dublu în miniatură se numeau Carla și Werner, însă nimeni nu știa asta, nici măcar Frieda.

Frieda mai avea un frate, pe nume Axel, în vîrstă de șapte ani; însă acesta se născuse cu spina bifida și trebuia să rămână sub îngrijire medicală permanentă. Era ținut într-un spital special de la marginea Berlinului.

Mama părea preocupată pe drum.

- Sper că o să fie totul în ordine, murmură ea, mai mult pentru sine, când coborâră din tren.
- Sigur că o să fie în ordine, rosti Carla. O să mă distrez de minune cu Frieda.
- Nu mă refeream la asta. Vorbeam despre paragraful pe care l-am scris despre Hitler.

- Suntem în pericol? Avea dreptate tata?

- Tatăl tău are dreptate de cele mai multe ori.
- Ce o să se întâpte cu noi dacă ii enervăm pe naziști?

Mama o privi lung, într-un mod ciudat, apoi zise:

- O, Doamne, pe ce lume te-am adus?

Apoi amuți.

După ce merseră pe jos vreo zece minute, ajunseră la o vilă impunătoare, cu o grădină mare în față. Familia Franck era bogată: tatăl Friedei, Ludwig, era patronul unei fabrici ce producea aparate radio. Pe alei erau parcate două mașini. Cea mare, neagră și strălucitoare, era a lui Herr Franck.

Motorul era pornit și un nor de aburi albaștri ieșea pe țeava de eșapament. Șoferul, Ritter, cu pantalonii uniformei îndesați în cizme înalte, stătea cu basca în mână, pregătit să le deschidă ușa. Se înclină și spuse:

– Bună dimineața, Frau von Ulrich.

Cealaltă mașină era un model mic și verde, de două locuri. Un bărbat scund, cu o barbă căruntă, ieși din casă ținând o servietă de piele și își duse mâna la pălărie, salutând-o pe Mama în timp ce urca în mașina mai mică.

– Oare de ce a venit doctorul Rothmann aici atât de devreme? se întrebă Mama neliniștită.

Aflără foarte curând, când mama Friedei, Monika, veni la ușă; era o femeie înaltă, cu plete bogate, roșcate. Pe chipul palid i se citea neliniștea. În loc să le invite înăuntru, ea se postă în cadrul ușii pentru a le împiedica să intre.

– Frieda are pojar! zise ea.

– Îmi pare rău să aud asta, răspunse Mama. Cum se simte?

– Oribil. Are febră și tușește. Dar Rothmann zice că o să se facă bine. Însă momentan este în carantină.

– Desigur. Tu ai făcut pojar?

– Da, când eram mică.

– Și Werner a făcut – îmi aduc aminte că a avut o iritație cumplită. Dar soțul tău?

– Ludi a făcut pojar când era mic.

Femeile își întoarseră privirile spre Carla. Ea nu făcuse pojar până atunci. Își dădu seama că nu va putea să-și petreacă ziua cu Frieda.

Carla era dezamăgită, dar Mama părea de-a dreptul debusolată.

– Ediția de săptămâna asta a revistei este despre alegeri – nu pot să lipesc de acolo.

Părea tulburată. Toți oamenii mari așteptau cu teamă alegerile generale care urmău să se desfășoare în acea duminică. Mama și Tata se temeau că naziștii aveau să obțină un rezultat atât de bun, încât avea să le permită să preia controlul deplin asupra guvernului.

– Pe deasupra, o să mă viziteze și cea mai bună prietenă a mea din Londra. Mă întreb dacă l-aș putea convinge pe Walter să-și ia liber azi ca să stea cu Carla!

Monika spuse:

– Ce-ar fi să-i telefonezi?

Nu multă lume avea telefon la domiciliu, însă familia Franck se număra printre puținii privilegiați, aşa încât Carla și mama ei intrară pe hol. Aparatul se afla pe o măsuță cu picioare fusiforme, exact lângă ușă. Mama ridică receptorul și rosti numărul biroului Tatei din Reichstag, clădirea parlamentului. Când el veni la telefon, Mama ii explică situația. Ascultă câteva clipe, apoi se înfurie.

– Revista mea va îndemna o sută de mii de cititori să militeze pentru Partidul Social Democrat, spuse ea. Chiar ai ceva mai important de făcut azi?

Carla intuia cum avea să se termine discuția. Tata o iubea mult – și ea știa asta –, dar în toți cei unsprezece ani de viață ai fiicei sale, el nu avusese niciodată grija de ea o zi întreagă. Toți tații prietenelor ei erau la fel. Bărbații pur și simplu nu făceau aşa ceva. Însă Mama pretindea uneori că nu știa regulile după care trăiau femeile.

– Atunci, o voi lua cu mine la birou, zise ea în receptor. Nici nu vreau să mă gândesc ce-o să spună Jochmann.

Herr Jochmann era șeful ei.

– Omul nu-i deloc un feminist, și asta ca să mă exprim delicat.

Puse apoi receptorul în furcă fără să-și ia rămas-bun.

Carla ura momentele în care ei se certau – și era deja a doua oară în ziua aceea. Făcea ca tot universul să i se cutremure. Se temea mai mult de aceste certuri decât de naziști.

– Haide atunci, ii zise Mama, după care porni spre ușă.

„Nici măcar nu o să-l văd pe Werner“, se gândi Carla abătută.

Chiar atunci tatăl Friedei apăru pe hol – era un bărbat cu pielea trandafirie și cu o mustăcioară neagră, plin de energie și voioșie. O salută politicos pe Mama, iar ea se opri puțin ca să schimbe câteva vorbe cu el, timp în care Monika îl ajuta să-și îmbrace haina neagră cu guler îmblănit.

El se duse apoi în capul scărilor și strigă:

– Werner! Vezi că plec fără tine!

Își puse o pălărie cenușie de fetru pe cap și ieși pe ușă.

– Sunt gata, sunt gata!

Werner coborî treptele în fugă, ca un dansator. Era înalt cât tatăl său, dar mai chipes, cu părul blond-roșcat lăsat mai lung. Ducea sub braț o geantă ce părea să fie plină cu cărți; în cealaltă mână avea o pereche de patine și o crosă de hochei. Se opri cât să spună, foarte politicos:

– Bună dimineața, Frau von Ulrich. Apoi, pe un ton mai colocvial: Bună, Carla. Sora mea are pojar.

Carla simți că se înroșește, fără motiv.

– Știi, zise ea.

Încercă să se gândească la ceva fermecător și amuzant de adăugat, dar nu-i veni nimic în minte.

– Eu nu am făcut pojar, aşa că nu pot să o văd.

– Eu am făcut când eram mic, rosti el, de parcă asta s-ar fi petrecut cândva foarte demult. Acum mă grăbesc, adăugă el pe un ton spășit.

Carla nu voia să-l piardă din ochi atât de repede. Ieși afară după el. Ritter îi ținea portiera din spate deschisă.

– Ce fel de mașină este asta? întrebă Carla.

Băieții știau întotdeauna modelele de mașini.

– O limuzină Mercedes-Benz W10.

– Pare foarte confortabilă.

Surprinsă o privire din partea mamei sale, pe jumătate mirată, pe jumătate amuzată.

Werner spuse:

– Vreți să vă luăm cu noi?

– Mi-ar plăcea.

– Stai să-l întreb pe tata.

Werner își băgă capul în mașină și zise ceva. Carla îl auzi pe Herr Franck replicând:

– Da, da, bine, dar grăbiți-vă!

Fata se întoarse spre mama ei și îi spuse:

– Putem merge cu mașina!

Mama ezită o clipă. Nu împărtăsea vederile politice ale lui Herr Franck – el le dădea bani naziștilor –, dar nu avea de gând să refuze un loc în mașina lui caldă într-o dimineată atât de friguroasă.

– Ce frumos din partea ta, Ludwig, rosti ea.

Urcără în mașină. În spate era loc pentru patru persoane. Ritter demară încet.

– Presupun că mergeți pe Koch Strasse? zise Herr Franck pe un ton întrebător.

Multe ziare și edituri își aveau sediul pe această stradă din cartierul Kreuzberg.

– Te rog, nu te deranja pentru mine. E suficient să ne lași pe Leipziger Strasse.

– Te pot lăsa exact la ușa clădirii, dacă vrei – dar bănuiesc că nu dorești ca toți colegii tăi să te vadă coborând din mașina unui plutocrat buhăit.

Spuse aceste cuvinte pe un ton în care se amestecau umorul și ostilitatea. Mama îi surâse săgalnic.

– Nu ești buhăit, Ludi – doar un pic durduliu.

Îl bătu ușor pe pântecele umflat. El râse.

– Mda, am căutat-o cu lumânarea.

Tensiunea se risipi. Herr Franck ridică tubul acustic și îi dădu instrucțiuni lui Ritter.

Carla era încântată să se afle în aceeași mașină cu Werner și voia să profite de acest lucru ca să vorbească cu el, dar la început nu-i veni nimic în minte. Ar fi vrut să-i spună: „Când vei crește îndeajuns de mare, crezi că ai să vrei să te căsătorești cu o fată cu părul negru și ochii verzi, cu vreo trei ani mai mică decât tine și isteași foc?“ În cele din urmă, arătă spre patine și zise:

– Ai meci astăzi?

– Nu, doar antrenament după ore.

– Pe ce post joci?

Ea nu avea habar de hocheiul pe gheăță, dar știa că în jocurile de echipe existau mereu posturi.

– Extremă dreaptă.

– Nu este un sport cam periculos?

– Nu, dacă te miști repede.

– Probabil că ești un patinator grozav.

– Mă descurg binișor, rosti el cu modestie.

Carla o surprinsă din nou pe mama ei privind-o cu un surâs enigmatic pe chip. Oare își dăduse seama de sentimentele Carlei pentru Werner? Carla se îmbujoră din nou.

Apoi, mașina se opri în fața școlii, iar Werner coborî.

– La revedere! spuse el, fugind apoi pe poartă în curtea școlii.

Ritter demară din nou, pornind de-a lungul malului sudic al canalului Landwehr. Carla se uită la barje, la încărcăturile lor de cărbune acoperite de zăpadă ca niște munți. Se simțea ușor dezamăgită. Izbutise să petreacă mai mult timp împreună cu Werner, insinuând că ar vrea să vină cu mașina, apoi pierduse vremea vorbind despre hochei pe gheăță. Despre ce altceva ar fi vrut să vorbească cu el? N-ar fi putut spune cu siguranță.

Herr Franck îi zise Mamei: